

Гродна  
№21 (432),  
15 лістапада 2015

# Слова Жыцця

www.slowo.grodnensis.by

ГАЗЕТА ГРОДЗЕНСКАЙ ДЫЯЦЭЗІІ



## АБП КАНДРУСЕВІЧ: ДАКТРЫНА АБ СЯМ'І НЕ ЗМЯНЯЕЦА



Кс. абп Тадэвуш Кандрусевіч: "Сям'і павінны быць моцныя сваёй верай"

Пра Сінод на тэму сям'і, "беларускую" мадэль сям'і, а таксама пра тых, хто аказаўся ў складанай, нязгоднай з навукай Касцёла сітуацыі, з ксяндзом арцыбіскупам Тадэвушам Кандрусевічам размаўляў ксёндз Павел Салабуда.

• працяг на с. 4-5

### Каляндар падзей

#### 16 лістапада

ўрачыстасць Найсвяцейшай Панны Марыі Вастрабрамскай, Маці Міласэрнасці, заступніцы дыяцэзіі.

#### 22 лістапада

ўрачыстасць Хрыста, Валадара Сусвету. Дзень малітвы ў інтэнцыі выхавання, выкладчыкаў і клерыкаў Гродзенскай вышэйшай духоўнай семінарыі.

#### 22 лістапада

ўспамін св. Цэцыліі, заступніцы арганістаў і касцёльных хораў.

#### 29 лістапада

І Нядзеля Адвэнту. Заахвочваем набожна і цвяроза перажыць гэты перыяд.

### Запрашаем!

#### Праграмы каталіцкай рэдакцыі:

##### "Голас Евангелля"

Каталіцкая праграма на Першым нацыянальным канале Беларускага радыё.

Кожную нядзелю ў 8.00

запрашаем разважаць над

Евангеллем

і дзяліцца Божым словам.

Гродна 103,0 FM

Свіслач 105,9 FM

##### "Сімвал веры"

Каталіцкая праграма аб рэлігійным жыцці Гродзенскай дыяцэзіі выйдзе на тэлеканале Беларусь-2

#### 23 лістапада

ў панядзелак у 18.05

пры супрацоўніцтве

Каталіцкай тэлестудыі

Гродзенскай дыяцэзіі

і дзяржаўнага тэлебачання.

### Ружанцовыя інтэнцыі:

#### Лістапад

За чысцовыя душы і развіццё ў парафіях набажэнства за памерлых святароў і вернікаў.

Аб стварэнні таварыстваў малітоўнай дапамогі душам чысцовым.

### Інтэрнэт-апытанне www.grodnensis.by

Ці верыце Вы ў тое, што пасля смерці чалавека чакае вечная ўзнагарода ці кара?

• так

• не

• цяжка сказаць



ВЫКАЖЫСЯ

• працяг на с. 3



Падчас урачыстасцей з нагоды 25-годдзя з часу заснавання ВДС у Гродне

## ДЗЕНЬ З ЖЫЦЦА СЕМІНАРЫСТА

Для большасці людзей навучэнцы духоўных семінарыяў – асобы загадкавыя. Яны носяць строгую форму і вядуць закрытае ад старонніх вачэй жыццё. А так цікава, як выхоўваюць будучых святароў! Заўтра яны – нашы правадыры на шляху да спасціжэння святасці.

Зўхтарыстыя – гэта "школа чалавечай інтэграцыі, якая не баіцца выклікаў" – папа Францішак





## XXXIII НЯДЗЕЛЯ ЗВЫЧАЙНАЯ

Мк 13, 24–32

Езус сказаў сваім вучням: “У тыя дні пасля таго ўціску зацьміцца сонца, і месяц не дасць святла свайго. І зоркі будуць падаць з неба, і сілы нябесныя пахіснуцца. Тады ўбачаць Сына Чалавечага, які будзе ісці на аблоках з вялікай сілай і ў славе. Ён пашле тады Анёлаў сваіх і збярэ выбраных сваіх ад чатырох вятроў, ад краю зямлі да краю неба. Вучыцеся на прыкладзе смакоўніцы: калі галінка яе становіцца ўжо мяккай і распускаецца лісце, ведаецца, што блізка лета. Так і вы, калі ўбачыце, што адбываецца гэта, ведайце, што блізка Ён, пры дзвярах. Сапраўды кажу вам: не міне пакаленне гэтае, пакуль не адбудзецца ўсё гэта. Неба і зямля прамінуць, а словы Мае не прамінуць. А пра дзень той або гадзіну ні анёлы ў небе, ні Сын, ніхто не ведае, а толькі Айцец”.

## ЧАКАННЕ ЗДЗЯЙСНЕННЯ НАДЗЕІ

Евангелле вучыць нас мудрасці чакання. Гэтым яно нібы змяшчае нас паміж рэчаіснасцю і тым, што павінна адбыцца. Ці карысна для нас такое “вісенне” паміж рэальным жыццём і здзяйсненнем надзеі? Ці не рызыкуем мы такім чынам аддаленнем, уцёкамі ад штодзённага жыцця? Пан Езус, калі гаворыць аб натуральным рытме прыроды, не толькі нас супакойвае, але і звязвае з рэальным жыццём, якое, каб быць сапраўдным, павінна быць у нейкай ступені пагружана ў чаканне свайго канчатковага здзяйснення. А здзейсніцца яно ў момант, калі пачнецца стан вечнасці, калі мы дасягнем дасканаласці. Гэта будзе магчыма пры паўторным прыходзе Збаўцы – Сына Чалавечага на зямлю. Тады споўніцца кожнае жаданне, скончыцца ўсякае чаканне.

Для нашага часу характэрна, што мы ў значнай ступені згубілі гэтае асноўнае вымярэнне хрысціянскага чакання. Пры адначасовым, сталым нараканні на недасканаласці нашага існавання. Парадаксальна – чым больш мы лічым навакольны свет нашым апошнім прызначэннем, чым больш мы з ім злучаемся, з тым большай цяжкасцю нам прыйдзецца змірыцца з праўдай аб мінучай рэчаіснасці, аб абавязковасці песціць надзею на канчатковае яднанне з Богам. Евангелле ёсць і застанецца Добрай Навінай ажно да канчатковага здзяйснення нашага чакання.

## ХРЫСТА, ВАЛАДАРА СУСВЕТУ

Ян 18, 33б–37

Пілат спрабаваўся ў Езуса: “Ты Кароль юдэйскі?”. Езус адказаў яму: “Ці ад сябе ты кажаш гэта, ці іншыя казалі табе пра Мяне?”. Пілат адказваў: “Ці ж я юдэй? Твой народ і першасвятары выдалі Цябе мне. Што Ты зрабіў?”. Езус адказаў: “Валадарства Маё не з гэтага свету. Калі б з гэтага свету было Маё Валадарства, то слугі Мае заступіліся б за Мяне, каб Я не быў выдадзены юдэям. Але цяпер Маё Валадарства не адгэтуль”. Пілат сказаў Яму: “Значыць, Ты Кароль?”. Езус адказаў: “Ты кажаш, што Я Кароль. Я для таго нарадзіўся і для таго прыйшоў на свет, каб засведчыць аб праўдзе. Кожны, хто ад праўды, слухае голас Мой”.

## ЦЯЖКАЕ ВАЛАДАРАННЕ

Дзіўна – Пан Езус, хоць Ён у кайданых, пад пагрозай прысуду страшнай смерці, прыніжаецца да дыялогу з Пілатам. Ён – Валадар неба і зямлі – вядзе размову з рымскім служачым. Можа, Пілат і паходзіў з вышэйшага чыноўніцкага рангу, таму што ад імя цэзара кіраваў кавалкам Імперыі, але быў усяго толькі служачым, якога імператарскі капрыз мог адклікаць з пасады адным словам, адным дакументам. Пілат валодаў кавалкам Імперыі, якая ўжо тады праяўляла сімптомы ўпадку. Езус даваў сведчанне аб валадарстве незнішчальным, вечным. І Яго ўлада расцягвалася (і сягае далей!) да самых далёкіх межаў сусвету. Несуразмернасць паміж Пілатам і Асуджаным настолькі ўразлівая, што здаецца неверагоднай! А аднак, малы, самаўпэўнены Пілат паслаў Валадара сусвету на страшную смерць. І што яшчэ больш ашаламляльна – Валадар сусвету прыняў гэты прысуд!

У кожным нашым доме ёсць крыж – бачны знак драматычных вынікаў сустрэчы Езуса з Пілатам. Крыжы мы ставім на нашых дарогах. Ці задумваемся мы часам над сэнсам прысутнасці крыжа ў нашым жыцці? Іншымі словамі, наколькі праўда, аб якой сведчыў Езус, становіцца фундаментам нашага жыцця?

Кс. Яраслаў Грынашкевіч

## Мы ў Валадарстве Езуса

Праз некалькі дзён мы будзем перажываць урачыстасць Езуса Хрыста, Валадара Сусвету. Гэта будзе апошняя нядзеля літургічнага года, пасля якой мы распачнём перыяд Адвэнту, які будзе таксама пачаткам Года міласэрнасці. Многае перад намі, але найперш варта прыгадаць сабе, што Езус валадарыць у нашых сэрцах, з’яўляецца Валадаром нашага жыцця, усяго, што з намі звязана і Богам паблагаслаўлена.

Валадарства Езуса не з гэтага свету, яно вечнае. Пан Езус сам каза пра гэта: “Валадарства Маё не з гэтага свету” (Ян 18, 36). Гэта дэкларацыя Езуса аб пазазямным яго характары. Як хрысціяне мы належым Хрысту і Яго Валадарству. Часта ў малітве Панскай мы прамаўляем словы: “Прыйдзі Валадарства Тваё”. Але ці ўсведамляем мы, пра якое Валадарства тут гаворыцца? Тэрэтычна мы ведаем, што гаворка ідзе

пра Валадарства не з гэтага свету, якое характарызуецца духоўнымі вартасцямі. Але на практыцы – як жа часта – не хочам пра гэта думаць. Мы забываемся аб тым, што Езус атрымаў як Цар не дыядэму і пурпурную мантыю, а іншыя знакі ўлады. Забываемся, што Ён змагаўся за сваё Валадарства, але не ў мінулым сэнсе. Гэта своеасаблівы парадокс, які Хрыстос прыгадвае нам сёння: Яго Валадарства не з гэтага свету. Мы назіраем вялікую зацікаўленасць тысяч людзей справамі ўлады. Лепш за ўсё гэта бачна падчас выбараў. Чалавек заўсёды хацеў бы быць правіцелем, які дае распараджэнні. Езус як Цар інакш выконвае сваю паслугу, маючы на мэце дабро для кожнага чалавека.

Як мы павінны ганарыцца тым, што належым Хрысту. Як павінны цешыцца і дзякаваць добраму Богу за ласку веры, атрыманую на святым хросце, за тое, што з’яўляемся

Яго дзецьмі. Як жа моцна мы павінны быць зацікаўлены ў тым, каб мець імя добрага хрысціяніна. Гэтае добрае імя мы павінны захаваць. І як у сям’і ўсе любяць адзін аднаго і дапамагаюць адзін аднаму, так і ў вялікай Божай сям’і мы павінны шанаваць адзін аднаго і дапамагаць адзін аднаму. Усе – усім, а асабліва малодшым, слабейшым і тым, каму больш неабходна дапамога.

Езус становіцца спецыяльным Божым пасланнікам. Гэта дзякуючы Яму людзі ўсіх часоў могуць атрымаць незвычайную, абсалютна небывалую ласку – могуць чуць самога Бога і мець доступ да “нябесных спраў”. Так кожны з нас можа пазнаць, якая цудоўная Божая праграма, што датычыцца жыцця кожнага з нас. Хрыстос сваім жыццём пацвярджае, што “валадарыць” – значыць годна і шчыра служыць. Можна на чарговы Адвэнт ці нават больш, на



цэлы юбілейны Год міласэрнасці ўзяць гэтыя словы ў якасці дэвіза свайго жыцця. Сёння вельмі патрэбны такія людзі, якія будуць сваімі ўчынкамі ўказваць тут, на зямлі, Валадарства Езуса. Варта жыць у праўдзе і слухацца голасу Хрыста. Трэба ўмець схіліцца, сагнуць калені, укленьчы і памыць камусьці ногі. Каб добра жыць, цешыцца радасцю кожнага перажытага дня, неабходна абраць Хрыста сваім Валадаром.

Гляньма на сябе. Дзякуючы Пану Езусу кожны з нас з’яўляецца царом. Аднак, каб быць добрым царом і добра валадарыць, трэба па-сапраўднаму служыць іншым.



Знешні выгляд святыні

у куце агароджы, захавалася трох’ярусная званіца (ніжні ярус бутаваы, сярэдні цагляны, верхні драўляны пад чатырохсхільным дахам), якая засталася яшчэ ад комплексу драўлянага касцёла і выкарыстоўваецца як сховішча. Каля касцёла сярод іншай навакольнай шляхты пахаваны Тэадор Нарбут (+1864), вядомы гісторык, археолаг, ваенны інжынер, і Станіслаў Баніфаций Юндзіл (+1847), доктар багаслоўя, прафесар батанікі і заалогіі.

Праз дарогу, насупраць увахода на касцельную тэрыторыю, захаваўся будынак былога парафіяльнага цэнтра. Збудаванне аднапавярховае, цаглянае і атынкаванае, пад высокім двухсхільным дахам, цяпер выкарыстоўваецца як вясковы клуб і бібліятэка. Злева ад касцельнага ўчастка, трохі далей, захаваўся і драўляны будынак старой плябаніі, але паколькі тут змешчаны дзіцячы садок, парафіі сёння даводзіцца будаваць новы будынак – ужо каменны, адразу за агароджай, таксама злева ад касцёла.

А вось родавая капліца-пахавальня Шукевічаў, узведзеная за сядзібай (не захавалася) і возерам, на захад ад касцёла, па-ранейшаму знаходзіцца ў зруйнаваным стане. Пабудавана

капліца ў класічным стылі з цэглы і бутавага каменю, верагодна ў сярэдзіне XIX ст. Яна ўяўляе сабой прамавугольным ў плане будынак пад двухсхільным дахам. Уваход пазначаны чатырохкалонным порцікам, інтэр’ер, перакрыты плоскай падшыўной столлю, асвятляўся паўкруглымі вокнамі, на трохвугольным франтоне алтарнага фасада выкладзены крыж з тэўтонскімі промнямі, пад капліцай зроблена крыпта, перакрытая цыліндрычным скляпеннем. Тут быў пахаваны вядомы археолаг, этнограф, краязвед і фалькларыст В.А. Шукевіч (1852–1919).

З пасляваеннага часу капліца знаходзілася ў занядбанні, працягваючы разбурацца. Былі страчаны дах, перакрыцці, фронтон над уваходам, сталярка, правалена скляпенне крыпты. Адноўлена капліца была толькі ў 2005 г. і цяпер зноў дзейнічае.

Начская парафія заўсёды ўваходзіла ў склад Радунскага дэканата, колькасць парафіян напрыканцы XIX ст. перавышала 8300 вернікаў. Да 1939 г. касцёл па-ранейшаму ўзгадваўся пад падвойным тытулам Беззаганага Зачацця Найсвяцейшай Панны Марыі і св. мучаніка Юрыя. Сёння карыстаюцца толькі першым тытулам, марыйным.

Вёска вядома з 1529 г., калі Януш Касцевіч, ваявода падляшскі, разам са сваёй жонкай Марыяй заснаваў тут парафію (перанёс цэнтр парафіі з Дубічаў) і пабудоваў першы драўляны касцёл, асвечаны пад тытулам Беззаганнага Зачацця Найсвяцейшай Панны Марыі і св. мучаніка Юрыя. Пазней Нача належала Кішкам, Радзівілам.

Апошні драўляны будынак святыні быў пабудаваны намаганнямі кс. Юзафа Кучэўскага і парафіян у 1756 г. Гэта быў велічны трохнававы храм з пяціграннай апсідай, арыентаванай на захад, фланкаванай дзвюма сакрыстыямі, паўднёвай з якіх была пашырана. Касцёл быў накрыты двухсхільным гонтавым дахам з стрэшкамі і вальмамі над прэзбітэрыем і ўвёнчаўся васьміграннай шатровай вежай над уваходам і дастаткова вялікай чацверыковай сігнатуркай над алтаром. У галоўным алтары была змешчана вядомая цудамі фігура Пана Езуса Антокальскага.

У 1780 г. у Начы, якая належала палкоўніку Тамашу Масальскаму, была збудавана капліца.

Але драўляныя пабудовы не могуць стаяць вечна, і ў 1910 г. на сродкі вернікаў на ранейшым месцы ў цэнтры вёскі ўзнесся велічны дзвюхвежавы касцёл з вонкавай чырвонай цэглы ў

знаходзяцца сакрыстыі, наверх – малітоўныя ложы) і паўкруглай апсідай. Галоўны фасад пазначаны дзвюма стромкімі пяціяруснымі (верхні ярус васьмерыковы, ніжнія чацверыковыя) вежамі-званіцамі пад высокімі гранёнымі спіцакамі. Касцёл багата дэкараваны профільнымі паясамі, нішамі, ступеньчатымі контрфорсамі, пінаклямі, сігнатуркай з фігурнай цэглы. Вітыя лесвіцы ў кутах трансепта, што вядуць на малітоўныя ложы, у абёме пераходзяць таксама ў васьмігранныя шатровыя вежачкі. Касцёл быў кансэраваны 26 красавіка 1927 г.

У інтэр’еры цэнтральная нава перакрыта паруснымі скляпеннямі на падпружных арках, бакавыя навы – крыжаста-паруснымі. Упрыгожваюць малітоўную залу тры разьбяныя алтары, якія таксама нясуць у сабе рысы неаготыкі і неараманікі. У галоўным алтары-трыфорыуме і сёння стаіць цудоўная фігура Пана Езуса, яе нішу запаўняюць шматлікія ваты. Алтар дэкараваны неагатычнымі пінаклямі і спіцакамі, у бакавых нішах трыфорыума ўсталяваны паліхромныя фігуры святых апосталаў Пятра і Паўла. Бакавыя алтары двух’ярусныя: у левым змешчаны абраз Езуса Міласэрнага, наверх – абраз Хрысту Пана, у правым – фігура Маці Божай пад абразом св. Тэрэзы.

Касцёльны ўчастак у XIX



Галоўны алтар

стылі мадэрн з рысамі неаготыкі і неараманікі. Святыня трохнававая з двухпавярховым трансептам (унізе

ст. быў абнесены каменнай пабеленай агароджай з трохпалётнай уваходнай брамай. Справа ад брамы, амаль



# Дзень з жыцця семінарыста

• працяг са с. 1

**Прапануем Вам перажыць адзін восеньскі дзень з алумнам 5 курса Гродзенскай вышэйшай духоўнай семінарыі Яўгенам Ціханам. Яго нататкі перадаюць атмасферу Божай навучальнай установы і служаць для нас узорам сапраўднага быцця.**

**Пятніца,  
6 лістапада 2015 года**

**6.30** Тры званкі. Я прачнуўся ў пазітыўным настроі. Пануючая ў семінарыі цішыня пабуджае да малітвы.

**7.00** Супольная Літургія гадзін. Пачуццё еднасці і ўдзелу супольнасці ў службе Божай. Літургія велічная ўводзіць у сам культ Бога і ўцягвае ўсіх у праслаўленне Трыадзінага Бога. Сёння мы разважалі над Евангеллем паводле св. Лукі (Лк 16, 1–8) аб прадпрымальным эканоме. На першы погляд, багаты чалавек з прыпавесці хваліць эканоме за несправядлівасць. Але даходзячы да сутнасці справы, мы даведваемся, што ён хваліць эканоме не за падман, а за тое, што ён знайшоў выхад у складанай сітуацыі. Залішняе разважлівасць прыводзіць да хітрасці, таму варта вучыцца сумленнасці ў адносінах да ўсіх.

**7.30** Святая Імша. Сёння яе ўзначаліў кс. бп Юзаф Станеўскі. Маліліся ў інтэнцыі памерлых ахвяраўнікаў, дабрадзеяў, прафесараў і выхаванцаў нашай семінарыі. Ксёндз біскуп сказаў: “Мы ствараем супольнасць у адной веры жывых і памерлых. Мы злучаны з імі праз любоў Найсвяцейшага Сэрца Езуса”.

**8.30** Сняданак.

**9.00** Лекцыя па маральнай тэалогіі. Аналізуем IV заповедзь. Я прыйшоў да высновы, што Бог не за-

гадвае выконваць заповедзі, а перш за ўсё паказвае доказы сваёй любові. Таму выкананне Божых заповедзей з’яўляецца адказам на Божую любоў. Падобна і IV заповедзь гаворыць пра ўдзячнасць. На любоў бацькоў мы павінны таксама адказваць любоўю.

**10.55** Лекцыя па Старым Запавеце. Біблійныя кнігі заключаюць у сабе шматвекавую гісторыю. І гэта гісторыя не толькі Ізраіля, але і навакольных народаў. У святых кнігах бачны сляды розных традыцый і цэлых зменлівых глабальных эпох. Развіццё тэалогіі рыхтуе падмурак для Новага Завету, а дынамічнае і жывое Слова ў іншыя часы чытаецца актуальна. Усё гэта робіць Святое Пісанне Божай скарбніцай, пазнаць якую на 100% немагчыма. Тэмай сённяшняга занятку па Старым Запавеце была Кніга прарока Ісаі. Мы вывучалі яе гістарычны фон і сам змест.

**13.45** Малітва на працягу дня. Літургія гадзін у пятніцу пагружае ў Муку Пана. Працягам гэтага разважання з’яўляецца адрацацця Найсвяцейшага Сакраманту пасля абеду і роздум над пакутамі Хрыста.

**14.00** Абед.

**15.00** Індывідуальнае ўшанаванне гадзіны Божай міласэрнасці. Згодна з традыцыяй семінарыі, споведзь у гэты час з’яўляецца нібы адчувальным дотыкам



Навучэнцы семінарыі атрымліваюць усебаковую фармацыю: духоўную, інтэлектуальную і душпастарскую

Крыві Пана, што ачышчае ад він і перамяняе душу на падабенства Хрыста, які ахвяраваў сябе за нас. Я ўдзячны Богу за ласку споведзі, якую мы можам выкарыстаць і ачысціцца.

**15.30** Трываючы ў актаве Усіх Святых, мы разам з братамі наведаль пабернардынскія могілкі, каб памаліцца за памерлых, атрымліваючы за іх адпуст. Я падумаў аб тым, што цішыня, якая трывае ля магіл ксяндзоў і многіх вернікаў, з’яўляецца знакам чакання ўваскрасэння. Гэта цішыня, якая прадвешчае вялікі трыумф. Калі Пан прыйдзе, тады выйдуць і слугі Яго ў трыумфальным шэсці.

**16.30** Студыум – час для індывідуальнага навучання. Час на чытанне і вучобу найбольш плённы пасля малітвы. Тут паглыбляецца вера і ўзрастае любоў да Бога, бо мы пазнаём творы любові Стварыцеля і, у суме, нават саму Яго сутнасць. Пачутае на лекцыях слова павінна ўкараняцца і расці.

**18.45** Вячэра.

**19.00** Выкананне абавязкаў. Я ўдзельнічаў у

падрыхтоўцы літургіі і Навэнны да Маці Божай на наступны дзень. Зрабілі падсветку для вітража. Гэта Божая служба, таму што мы робім усё гэта на карысць супольнасці, у якой жывём. Мы служым іншым, як Хрысту. Часам здараецца, што вечарам неабходна дарабіць тое, чаго нельга адкладваць на заўтра. Астатні час становіцца творчым часам, мы дзейнічаем з перспектывы таго, што ўжо было сёння зроблена.

**21.00** Пасля прагулкі на свежым паветры і адпачынку ад заняткаў у мяне ёсць час для духоўнага чытання і клопату пра свой унутраны свет.

**21.45** Асабістая малітва. Я дзякую Богу за дзень, прыемную цішыню і ўсе ўдзельныя мне ласкі. Малюся за маладых людзей, пакліканых да святарства якіх падаўляецца сучасным светам. Няхай Божы голас будзе чуны ў глыбіні іх душаў.

**22.30** у семінарыі згасае святло. Алюмны адпачываюць, каб з новымі сіламі распачаць заўтрашні дзень. За паўтары гадзіны да сну пачынаецца silentium sacrum – святое маўчанне, якое клерыкі захоўваюць да самай раніцы. Галоўная яго мэта – суцішыцца і злучыцца ў думках з Богам.

## Факты

**Семінарысты Гродзенскай ВДС моляцца на трох мовах – беларускай, польскай і лацінскай. Тройчы на дзень адгаворваюць “Анёл Панскі”. Штодня разважваюць над Святым Пісаннем. Тры разы на дзень робяць рахунак сумлення. У сярэднім, маюць па пяць навучальных дысцыплін на дзень. Пасля абеду – вольны час і тэрмін для самастойнай падрыхтоўкі да наступных заняткаў. Двойчы на тыдзень семінарысты выходзяць у горад. Як правіла, групамі па 2-3 чалавекі. У семінарыю вяртаюцца як дамоў. 22 лістапада – урачыстасць Хрыста, Валадара Сусвету. Дзень малітвы ў інтэнцыі выхавання і клерыкаў Гродзенскай ВДС.**

Падрыхтавала Ангеліна Пакачайла

## СЛОВА ДЛЯ ЖЫЦЦЯ

Папа Францішак



Што азначае несці праз уласнае жыццё і на самім сабе Божую пячаць? Кажыце нам пра гэта зноў св. апостал Ян: азначае, што ў Езусе Хрысце мы сапраўды сталі дзецьмі Божымі (параўн. 1 Ян 3, 1–3). Ці ўсведамляем мы гэты вялікі дар? Ці памятаем, што на хросце мы атрымалі “пячаць” нашага нябеснага Айца і сталі Яго дзецьмі? Менавіта гэта з’яўляецца коранем нашага паклікання да святасці! Святыя, якіх мы ўспамінаем, з’яўляюцца менавіта тымі, хто жыў у ласцы ўласнага хросу, хто захаваў некрутую пячаць, жывучы як Божыя дзеці, стараючыся пераймаць Езуса; і цяпер дасягнуў гэты, таму што нарэшце “бачыць Бога такім, які Ён ёсць”.

“Анёл Панскі”  
са Святым Айцом, 01.11.2015

Кс. абп Тадэвуш Кандрусевіч



Чалавек створаны Богам і мае перад сабой тры апошнія рэчы: неба, чысціцу або пекла. Выбар залежыць ад яго самога. Каб трапіць на неба, неабходна гэтага жадаць і моцна пастарацца. Цяжка сабе ўявіць, каб хтосьці трапіў на неба, не хочучы гэтага. Бог шануе свабоду кожнага чалавека і ні да чаго яго не змушае. Ён нікога праз сілу не робіць ісцаслівым, хаця прагне збаўлення ўсіх і ўсім дае для гэтага адпаведныя ласкі і сілы. Чалавек толькі павінен іх адпаведным чынам выкарыстаць.

Штодзённае жыццё сведчыць аб тым, што дасягнуць неба – гэта нялёгкае справа, бо ўвесь час неабходна змагацца са спакусамі, з надобрымі схільнасцямі і слабасцямі. Мы ведаем, што такое дабро, але адначасова чынім зло, а кожны грэх цягне за сабой пакаранне. Рознымі спосабамі на зямлі мы можам папрасіць у Бога прабаўлення за яго. Гэта малітва, пост, ахвяра, добрыя ўчынкi і г.д.

Фрагмент гаміліі, прамоўленай ва ўспамін памерлых вернікаў, 02.11.2015



**Сёння сваю гісторыю распавядае сястра Вольга з Кангрэгацыі Сяціёр Найсвяцейшай Сям’і з Назарэта.**

## Да Хрыста праз міласэрнасць

Нарадзілася сястра Вольга ў Ваўкавыску ў сям’і бібліятэкара і электрамеханіка. Выхоўвалася разам з малодшым братам.

“У маёй сям’і заўсёды панавалі згода і дабрабыт. Мама выхоўвала ў нас пачуццё міласэрнасці. Вучыла думаць адно пра аднаго, заўважаць не толькі свае патрэбы. Мама сама паходзіць з вялікай сям’і, дзе была адной з 15 дзяцей. Таму прыклад такой адданасці яна прынесла са свайго «гнязда»”.

У Крамяніцы ў касцёле святога Юрыя сястра Вольга

прыняла першыя сакраманты: была ахрышчана і прыступіла да Першай святой Камуніі.

“Да сустрэчы з Хрыстом мяне рыхтаваў ксёндз Станіслаў Петраш. Назаўсёды застаўся ў памяці яго наказ: калі бачыш касцёл ці распяцце, абавязкова рабі знак крыжа. І да сёння гэтага прытрымліваюся”.

## Сіла малітвы

Ва ўзросце 10 гадоў дзяўчынка паклалі ў шпіталь. Увечары, калі гасілі святло, яна, як і заўсёды, становілася на калені і малілася.

“Аднойчы гэта заўважыла манаская сястра і спытала ў мяне: ты верыш у Бога? Я тро-

## Бог – Кароль майго жыцця

шкі спужалася, бо ў той час не мела свабодна вызнаваць веру. Яны адважыліся і адказала, што так. Мы разгаварыліся. Яна падарыла мне абразік са стаячымі Крыжовага шляху і паабяцала маліцца за мяне”.

З 14 гадоў дзяўчына стала рэгулярна наведваць касцёл.

“У школе я чула голас, які мяне клікаў. Была гатовая штодня хадзіць у святыню, але пра кляштар і не думала”.

Калі ў адзін цудоўны дзень катэхетка спытала яе, ці бачыць дзяўчына сваё пакліканне, то пачула ўпэўненае “так, да сям’і”.

Хутка выпускніца здала экзамены і падала дакументы ў медінстытут. Але Бог распарадзіўся інакш: дзяўчына не паступіла і пачала рыхтавацца на наступны год.

## Каля абраза Святой Сям’і

“Акурат у гэты час адзін клерык запрасіў моладзь, у ліку якой была і я, на свае аблучыны. Нас, дзяўчат, прынялі сёстры назарэтанкі. У той час яны

яшчэ жылі ў семінарыі, дзе раз знаходзіцца бібліятэка. Былі ветлівыя, запрасілі нас на вячэру. А пасля ўсё сабраліся ў капліцы. Там я ўбачыла абраз Святой Сям’і і падумала: напэўна, гэта маё месца. Нават калі я не буду мець сваю сям’ю, змагу праз сваю ахвяру і малітву дапамагчы іншым сем’ям”.

Манахіні карэнным чынам змянілі ўяўленне дзяўчыны пра манаскае жыццё, і тая вырашыла застацца.

“Калі я сустрэлася з настаўніцай, яна радасна прывітала мяне: «О, сястра!». А я кажу: «Не, я толькі хачу паразмаўляць». Высветлілася, што яна збытала мяне з пастуляткай. Але дадала: «Калі я цябе прыняла за сястру, то ты дакладна маеш пакліканне».

Дзяўчына прызналася, што Бог не дае ёй супакою і папрасіла настаўніцу памаліцца за яе. А калі вярнулася дадому, паведаміла бацькам, што ідзе ў кляштар.

“Вядома, мама пачала плакаць, перажываць. Але праз

нейкі час змірылася і пачала маліцца, каб я вытрымала да канца”.

## Божымі шляхамі

25 лістапада 1995 года ва ўспамін бласлаўлёнай Францішкі Седліскай дзяўчыну прынялі ў аспірат. А ў чацвер пасля Папальцовавай серады, 22 лютага 1996 года, – у пастулят. Летам распачаўся навіцыят. Праз два гады сястра склала першыя манаскія абяцанні, а 28 жніўня 2004 года – вечныя.

“Я паехала ў Чырвонаармейск ва Украіну працаваць катэхеткай. Нездарма адзін ксёндз сказаў, што першая плячоўка, як першае каханне: ніколі не забываецца. І сапраўды, Украіна назаўсёды засталася ў маім сэрцы. І дагэтуль мне вельмі баліць за тое, што адбываецца там ў апошнія два гады. Існуе нават спакуса папрасіць у генеральнай сястры вярнуцца туды працаваць...”.

Пасля сястра Вольга паехала ў Навагрудак, а затым у Маладзечна. І панеслася: Калінінград, Гродна, Варшава,



Шчучын, Мінск, Касцяневічы, Івянец, Ліда, Жытомір, Будслаў. Даводзілася выконваць розныя абавязкі: працаваць у катэхетычных пунктах і кур’яльным магазіне, у закрэстыі і аплаткарні, на кухні і ў сталовай для бяздомных.

“Моцную духоўную сувязь з Маці Божай я перажыла ў Будславе. Шмат ласкаў яна выпрасіла ў Сына для мяне і маіх блізкіх, для людзей, якія прасілі аб малітве. На маіх вачах адбываліся шматлікія ацаленні і цуды. Працаваць у такім намоленым месцы было для мяне вялікім гонарам”.

Сёння сястра Вольга служыць у закрэстыі ў пабернардынскім касцёле.

“Бог – гэта нешта найвышэйшае. Ён Той, хто варты глыбокай пашаны. Бог – Кароль майго жыцця. Ён заўсёды побач. Я нястомна дзякую за тое, што Ён вядзе мяне. «Калі я пайду далінай смяротнага ценю, не ўбаюся ліха, бо Ты са мною» (Пс 23)”.

Ангеліна Пакачайла





◆ Стартавала трэцяе выданне ватыканскай дабрачыннай латарэі. Па распа- раджэнні папы Францішка, прыбытак будзе прызначаны на дапамогу бежанцам і бяз- домным. У латарэі можна выйграць падарункі, якія Святы Айцец атрымаў у мі- нулым годзе. Сярод 12 галоўных лотаў – аўтамабіль Lancіa Ypsilon, гадзіннік Rolex, горны веласіпед, а таксама скураны чамадан і дыван, сатканы ўручную. Латарэю арганізуюць губернатар дзяржавы-горада Ватыкан кардынал Джэзэпэ Бертэлі разам з папскім да- брадзеем арцыбіскупам Кон- радам Краеўскім. Латарэйны білет каштуе 10 еўра. Яго можна набыць у крамах, му- зеях і аптэцы на тэрыторыі Ватыкана. Розыгрыш латарэі адбудзецца 2 лютага 2016 года.

◆ У Назарэце распачаўся юбілейны год, прысвечаны бласлаўлёнаму Шарлю дэ Фуко (1858–1916). Французскі ма- нах і місіянер пустэльнік на працягу многіх гадоў знахо- дзіўся ў пустыні сярод мусуль- манскіх туарэгаў. Галоўным пунктам урачыстасцей будзе 24-гадзінная малітва аб су- пакоі ў гадавіну смерці бла- слаўленага – 1 снежня бягучага года, а таксама міжрэлігійная сустрэча ў сакавіку 2016 года – інфармуе французскі часопіс “La Croix”. Юбілейны год завер- шаць літургічныя ўрачыстасці ў Назарэце 1 снежня 2016 года ў сютую гадавіну смерці бла- слаўленага дэ Фуко.

◆ Рэліквіі св. Айца Пію тра- пяць у яго родную мясцовасць. Пачынаючы з 11 лютага 2016 г. яны будуць выстаўлены ў Пётрэльчыне на працягу трох дзён. Мясцовыя капуцыны называюць гэтую падзею “вя- лікім бласлаўленнем” і “вяр- таннем Святога дадому”. Яны спадзяюцца, што ў гэтую невялікую мясцовасць прыбу- дуць з гэтай нагоды тлумы вернікаў з усяго наваколля. Выстаўленне будзе магчымым дзякуючы спецыяльнаму да- зволу папы Францішка, які згадзіўся на тое, каб пасля пілігрымкі ў Ватыкан святы капуцын наведаў таксама сваю родную мясцовасць. 6 лютага ў Ватыкане адбу- дзецца сустрэча малітоўных груп Айца Пію, а праз чатыры дні – у Папальцовую сераду – у прысутнасці рэліквій гэтага святога манаха Францішак разашле ў свет місіянераў Божай Міласэрнасці.

◆ На працягу трох тыдняў працы XIV агульнага пася- джэння Сінода Біскупаў яго Айцы падчас сесій выступа- лі 328 разоў. Да таго ж 51 удзельнік прамаяляў падчас рэдакцый канечнага дакумен- та. Як бачна з прыведзеных вышэй даных, большасць з 270-ці Айцоў Сінода прамаялялі больш за адзін раз. Агульныя кангрэгацыі трывалі ў суме 54 гадзіны, а праца ў 13-ці моўных групах, г.зв. “circoli linguistici”, – 36 гадзін. Акрамя гэтага адбылося 19 прэс-кан- ферэнцый, было апраўлена 30 інфармацыйных лістоў і каля 2 тысяч твітаў.

◆ Найбольшы ў гісторыі Касцёла ў Беларусі малітоўнік выйшаў да 90-годдзя Пінскай дыяцэзіі. Выданне налічвае больш за тысячы старонак. У ім сабраны як усе распаўсюд- жаньня, так і амаль забытыя малітвы, набажэнствы, словы, характэрныя для ката- ліцкага Касцёла на беларускіх землях. Нягледзячы на вялікі аб’ём, малітоўнік выглядае кампактна і эфектна. Выда- дзены пад назвай “Бог добры”.

[ekai.pl](http://ekai.pl); [credo-ua.org](http://credo-ua.org); [niedziela.pl](http://niedziela.pl).

Ангеліна Пакачайла

# Абп Кандрусевіч:

• працяг са с. 1

**КСЁНДЗ  
АРЦЫБІСКУП, ЦІ  
АПРАУДАЎ СІНОД  
ВАШЫЯ ЧАКАННІ  
І НАДЗЕЮ?**

Галоўным чынам трэба сказаць, што Сі- нод Біскупаў на тэму “Пакліканне і місія сям’і ў Касцёле і свеце”, які адбываўся ў Ватыкане з 4 да 25 кастрычніка бя- гучага года, справіўся з задачамі і чаканнямі, якія былі з ім звязаны.

**ЯК ВЫГЛЯДАЕ  
СУЧАСНАЯ СЯМ’Я?  
ЦІ МОЖНА КАЗАЦЬ  
ПРА “БЕЛАРУСКУЮ”  
МАДЭЛЬ СЯМ’І?**

Сям’я знаходзіцца ў небывалым крызі- се. Узростае колькасць разводаў, што з’яўляец- ца трагедыяй не толькі для разведзеных, але і для іх дзяцей, якія пры жывых бацьках ста- новяцца быццам сіро- тами. Абсяцэнняецца само паняцце сям’і як адзінага і непарыўнага саюзу мужчыны і жан- чыны з мэтай супольна- га жыцця, нараджэння патомства і яго выха- вання. У многіх краінах свету былі легаліза- ваны гомасексуальныя саюзы, часам нават з правам усынаўлення дзяцей. Амаральнае выкарыстанне дасяг- ненняў навукі, асаблі- ва генетыкі, адкрывае шлях да маніпуляцыі каштоўным дарам, якім з’яўляецца дар жыцця. Сям’я замест таго, каб быць хатнім Касцёлам, месцам сустрэч і су- польнай малітвы, а таксама фармацыі ма- ладога пакалення, становіцца нібы га- тэлем, куды яе члены прыходзяць толькі спачод. Супольны стол, які некалі яднаў усіх членаў сям’і, сёння



Сям’я павінна быць моцная Богам

амаль ужо не існуе. А калі і здараецца нагода для супольнага абеду, адразу ж пасля яго ўсе разбегваюцца па сваіх пакоях, дзеці ў інтэрнэт, бацька да тэлевізара, а маці на кухню. Адышла ў гісторыю шматпака- ленная сям’я.

У многіх аспектах нешта падобнае мож- на сказаць і пра бе- ларускую сям’ю, за выключэннем легаль- ных гомасексуальных саюзаў. Я з трывога гляджу на нашы сем’і. У часы ганенняў на Касцёл бабулі, дзядулі і бацькі вучылі дзяцей катэхізісу і былі для іх сведкамі хрысціянска- га жыцця. Сёння бацькі ўсцешны, што дзеці мо- гуць вывучаць рэлігію і рыхтавацца да першай споведзі і Камуніі на ка- тэхезе пры касцёле. Але

самі не моляцца з імі, не ходзяць на нядзель- ную Імшу, не даюць ім такога неабходнага сведчання хрысціянска- га жыцця. Вельмі нега- тыўна на вобраз бела- рускай сям’і ўплывае заробкавая міграцыя, калі бацька, а часам на- ват і маці, выязджаюць у іншую краіну на за- робкі; нярэдка бацькі павінны працаваць на некалькіх працах, каб утрымаць сям’ю. Усё гэта пагражае вельмі негатыўнымі наступ- ствамі для фармацыі маладога пакалення, якія ўсё часцей пра- яўляюцца.

**ЯКІЯ БЫЛІ  
ГАЛОЎНЫЯ ТЭМЫ  
ДЫСКУСІІ?**

Праца Сінода грун- тавалася на дакуменце “Instrumentum laboris”

– “Рабочы дакумент”, падрыхтаваным раней спецыяльна створанай групай. Ён складаўся з трох раздзелаў: “Выклі- кі сям’і”, “Паклікан- не сям’і” і “Місія сям’і сёння”. Айцы Сінода, якімі былі 270 біскупаў і некалькі ксяндзоў, на працягу трох хвілін сва- бодна выказваліся на адвольную тэму. У не- каторыя дні адбываліся гэтак званыя вольныя дыскусіі, у якіх кожны мог узяць слова. Пасля абмеркавання кожна- га раздзела працавалі г.зв. “малыя групы”, якія былі падзелены павод- ле моўнага ключа. Іх было 13. Вынікі працы гэтых груп апрацоўва- ла спецыяльная камісія, якая прадставіла канеч- ны тэкст Сінода, што быў зацверджаны шля- хам галасавання. Трэба

адзначыць, што ка- нечны дакумент прын- цыпова адрозніваецца ад першага.

Дагалоўных тэм сіна- дальнай дыскусіі трэба аднесці наступныя. Не- абходнасць грунтоўнай падрыхтоўкі да сужэн- ства, якая павінна мець не толькі тэарэтычную аснову, але і малітоўны грунт, добрае веданне Святога Пісання і наву- кі Касцёла. Фармацыя маладога пакалення ў сям’і. Абвяшчэнне праўд веры і навукі Касцёла проста і зра- зумелай для сучаснага чалавека мовай. Спада- рожнічанне сям’і з боку душпастараў і парафіі ў першыя гады пасля шлюбу з мэтай нейтра- лізаваць і пераадолець цяжкасці, якія ў яе ўзні- каюць. Лепшая фарма- цыя святароў у справе

## Сінод: аб душпастарстве

**Да пытанняў, якія абудзілі найбольш дыскусій падчас апошняга Сінода належала праблема душпастарства разведзеных асоб, якія жывуць у новых грамадзянскіх саюзах. Гэтыя пытанні трактуюцца ў параграфх 84–86 канечнага дакумента.**

Пытаннем, якое пэўным чынам абця- жарыла працу Сінода, было пытанне аб магчы- масці прыняцця святой Камуніі разведзенымі асобамі, якія жывуць у новым саюзе. У кан- чатковым дакуменце Сінод не ўпамінае аб магчымасці дапушчэння да Камуніі такіх асоб. Выразна падкрэслівае- ца неабходнасць леп- шага, больш дакладнага вывучэння сітуацыі да- дзеных асоб і актыўней- шага іх удзелу ў жыцці Касцёла.

**Тры параграфы прысве- чаны менавіта гэтай пра- блематыцы. Вось яны:**

**84.** А хрышчаныя асобы, якія развя- ліся і зноў заклю- чылі грамадзянскі саюз, павінны больш уклю- чацца ў хрысціянскія супольнасці рознымі магчымымі спосабамі, пазбягаючы ўсякіх на- год для спакусы. Ключом душпастарскага з’яўляецца логіка інтэ- грацыі, каб яны не толькі ведалі, што належаць да Цела Хрыста, якім з’яўляец- ца Касцёл, але і маглі радасна і плённа гэта перажываць. Яны ах- рышчаны, яны з’яўляю- ца братамі і сёстрамі, Святы Дух разлівае ў

іх дары і харызмы, для добра ўсіх. Іх удзел можа быць выражаны ў розных касцёльных паслугах, таму трэба распазнаць, якія з роз- ных форм адчужэння, практыкаваных сёння ў літургіі, душпастар- стве, адукацыі і ў ін- стытуцыйнай сферы можна пераадолець. Яны не толькі не павін- ны адчуваць сябе экс- камунікаванымі, яны могуць жыць і разві- вацца як жывыя члены Касцёла, адчуваючы, што ён з’яўляецца маці, якая заўсёды іх прымае, клапаціцца пра іх з лю- боўю і падтрымлівае іх у пілігрымцы жыц-

ця і Евангелля. Гэтая інтэграцыя патрэбна таксама па прычыне клопату і хрысціянска- га выхавання іх дзя- цей, якія павінны быць прызнаны найваж- нейшымі. Для хрысці- янскай супольнасці кло- пат пра гэтых людзей не з’яўляецца аслаблен- нем сваёй веры і свед- чання аб непарыўнасці сужэнства: наадварот, у гэтым клопаце Касцёл выражае менавіта сваю любоў.

**85.** Святы Ян Па- вел II прапана- ваў комплексны крытэрыі, які з’яўляец- ца асновай для ацэнкі

такіх сітуацый: “Няхай ведаюць душпастары, што дзеля любові да праўды яны абавязаны грунтоўна даследаваць сітуацыю. Таму што існуе розніца паміж тымі, хто шчыра ста- раўся захаваць першае сужэнства і быў абса- лютна несправядліва пакінуты, і тымі, хто па сваёй вялікай віне знішчыў важнае ка- нанічнае сужэнства. Урэшце рэшт, існуюць новы саюз з неабход- насці выхавання дзя- цей, часта суб’ектыўна ўпэўненыя, што па- прыздняе сужэнства, знішчанае беззваротна,



# дактрына аб сям’і не змяняецца

душпастарства сям’і. Праблема душпастарства разведзеных ці тых, хто знаходзіцца ў новым грамадзянскім саюзе, а таксама ў гомасексуальным саюзе.

**ЦІ САПРАЎДЫ СПРАВА ЛЕГАЛІЗАЦЫІ ГОМАСЕКСУАЛЬНЫХ САЮЗАЎ І СВ. КАМУНІІ ДЛЯ РАЗВЕДЗЕННЫХ З’ЯЎЛЯЕЦЦА НАСТОЛЬКІ АКТУАЛЬнай, ШТО НЕКАТОРЫЯ ЦСВЯРДЖАЛІ, ШТО КАСЦЁЛ ПАВІНЕН ІХ ДАЗВОЛІЦЬ? ЯК АЙЦЫ СІНОДА КАМЕНТАВАЛІ ГЭТУЮ ТЭМУ?**

Сінод пацвердзіў традыцыйную навуку Касцёла на тэму гомасексуальных саюзаў і разведзеных асоб, якія жывуць у новых грамадзянскіх саюзах. Айцы Сінода разам з папам Францішкам яшчэ раз сцвердзілі, што дактрына аб сям’і не змяняецца. І гэта вельмі важна, таму што Сінод вершаць не СМІ, а Святы Дух, які кіруе Папам і біскупамі. Іншая справа, што ў душпастарстве трэба прысвяціць большую ўвагу тым, хто аказаўся ў складанай і нязгоднай з вучэннем Касцёла сітуацыі. Як асобы, якія жывуць у гомасексуальных саюзах, якія ніякім чынам не могуць быць прызнаны сужэнствамі, так і разведзеныя, якія жывуць у новых грамадзянскіх саюзах, што з’яўляецца прычынай немагчымасці прыняцця імі св. Камуніі, не экскамунікаваны і маюць права на душпастарскую апеку, мэта якой – давесці іх да упарадкавання сітуацыі згодна з Божым правам. Сярод

мноства поглядаў, да таго ж розных, адносна гэтых праблем, большасць прытрымліваецца традыцыйнай навукі, але ў той жа час выступае за неабходнасць духоўнага спадарожнічання такім асобам і лепшага разумення кожнай канкрэтнай сітуацыі з мэтай павышэння іх інтэграцыі ў жыццё Касцёла.

**ЯК ПРЫМІРЫЦЬ ВУЧЭННЕ І МІЛАСЭРНАСЦЬ У СІТУАЦЫІ, НАПРЫКЛАД, РАЗВЕДЗЕННЫХ АСОБ, ЯКІЯ ХОЧУЦЬ ПРЫМАЦЬ СВ. КАМУНІЮ?**

Дактрына і міласэрнасць не супярэчаць адна адной, а дапаўняюць адна адну. Касцёл павінен дзейнічаць згодна з праўдай Евангелля, але ў міласэрнасці, якая з’яўляецца найважнейшай рысай Бога. Мы павінны пераадолюваць грэх, а не змагацца з чалавекам, бо нават самы грэшны можа наварнуцца, прыкладаў чаго дастаткова.

**ЦІ АДВАРОЧВАЕЦЦА КАСЦЁЛ АД ГОМАСЕКСУАЛІСТАЎ І РАЗВЕДЗЕННЫХ?**

Касцёл не адварочваецца ад іх, не забараняе ім прымаць удзел у набажэнствах. Сінод яшчэ больш заахвоціў душпастараў ахінуць іх сталай душпастарскай апекай і спадарожнічаць іх у іх складанай сітуацыі, індывідуальна падыходзячы да кожнага выпадка.

**ХТО З УДЗЕЛЬНІКАЎ СІНОДА ЗАКЛІКАЎ ДА ЗМЭНЫ ДАКТРЫНЫ КАСЦЁЛА АДНОСНА СУЖЭН-**

**СТВАЎ? ЯКАЯ БЫЛА ВАША ПАЗІЦЫЯ? ЯКІЯ ЗМЭНЫ ВЫ АГЛІБ ПРЫНЯЦЬ?**

Як я ўжо казаў вышэй, дактрынальныя справы, што вынікаюць з Аб’яўлення, нязменныя. Але могуць падлягаць зменам некаторыя практыкі. Сінод выразна выказаўся на карысць большай інтэграцыі жыцця асоб, якія знаходзяцца ў сітуацыі, што не згаджаецца з вучэннем Касцёла. Слова “інтэграцыя” можа разумецца вельмі шырока, напрыклад, публічнае чытанне Святога Пісання падчас рэлігійных сустрэч ці набажэнстваў або актыўны ўдзел у жыцці парафіяльнай супольнасці. Тут таксама трэба браць пад увагу традыцыі розных народаў і іх культуру. Не можа быць агульнага рэцэпта для ўсіх, таму папа Францішак даў развівае ўзнятую ІІ Ватыканскім Саборам ідэю дэцэнтралізацыі ўлады ў Касцёле.

**ЯКІЯ ЗАКРАНУТЫЯ НА СІНОДЗЕ ПЫТАННІ ПАВІНЕН РАЗГЛЯДЗЕЦЬ КАСЦЁЛ У БЕЛАРУСІ? У ЯКІМ НАПРАВКУ ПАВІННА РАЗВІВАЦЦА СЯМ’Я?**

Перш за ўсё, неабходна сур’ёзна аднесціся да справы падрыхтоўкі маладых людзей да сакрамента сужэнства, бо многія не разумеюць ні мэты гэтага сакрамента, ні правоў і абавязкаў, якія з яго вынікаюць. Існуе выразная неабходнасць спадарожнічання маладым сям’ям, у сувязі з чым усё большае значэнне атрымліваюць

сямейныя кансультацыі пры парафіях ці дыяцэзіях. Сужэнцы павінны памятаць пра асноўны абавязак нараджэння пачаткова і выхавання яго паводле правіл Евангелля так, каб беларускія сем’і сталі хатнімі Касцёламі. Архіважным заданнем з’яўляецца абарона Бога дару жыцця ад зачачця ажно да смерці. Сям’я павінна нанова стаць галоўнай ячэйкай беларускага грамадства, яго радасцю і надзеяй.

**ШТО СЁННЯ КАСЦЁЛ ПАВІНЕН ЗРАБІЦЬ ДЛЯ СЯМ’І?**

Сінод паказаў, што Касцёл павінен актывізаваць душпастарства сям’яў. Гэта задача не толькі душпастараў, але і ўсёй супольнасці вернікаў. Касцёл павінен таксама больш супрацоўнічаць з дзяржавай у справе абароны правоў сям’і і ўдасканалення прасямейнай палітыкі.

**ЦІ БУДЗЕ ВЫСЛУХАНЫ ГОЛАС СІНОДА? ЯКАЯ ПАЗІЦЫЯ САМОГА ПАПЫ ФРАНЦІШКА?**

Сінод з’яўляецца дарэчным голасам Папы. Фінальны дакумент Сінода быў перададзены Святому Айцу Францішку, і цяпер, гаворачы спартыўнай мовай, мяч знаходзіцца на яго баку. Напэўна, Папа напіша адпаведны дакумент, Апостальскую адгартыю, якая стане ўказальнікам таго, як паводзіць сябе ў тым ці іншым выпадку. Сінод адкрыў перад Папам дзверы для вырашэння складаных праблем, і я веру, што пад кіраўніц-

твам Святога Духа ён зробіць гэта. На Сінодзе не было пераможцаў і пераможаных. Сінод даследаваў становішча сям’і ва ўсім свеце і даў свае рэкамендацыі. Разнастайнасць думак, пачутых на Сінодзе, пацвярджае яго сінадальнасць, г.зн. супольную дарогу з мэтай вырашэння прамлем сям’і.

**ІСНУЕ МНОСТВА ЦУДОЎНЫХ СЕМ’ЯЎ. МОЖА, ТРЭБА СЁННЯ ПРЫСВЯЦІЦЬ ІМ БОЛЬШ УВАГІ І РАЗАМ ДАПАМАГАЦЬ ТЫМ, ХТО ПЕРАЖЫВАЕ ЦЯЖКАСЦІ?**

Гэта праўда і вялікі, нявыкарыстаны пачуток што патэнцыял Касцёла. У працах Сінода прымалі ўдзел гэтак званыя аўдытары. Гэта былі сем’і з розных куткоў свету. Іх сведчанні былі вельмі павучальнымі і патрэбнымі. Яны могуць паказаць, як выратаваць сям’ю, якая аказалася ў крызісе.

**КСЁНДЗ АРЦЫБІСКУП, ЯКІ РЭЦЭПТ СТВАРЭННЯ ДОБРАЙ СЯМ’І МОЖАЦЕ ДАЦЬ ВЫ?**

Такі ж, як і для кожнага хрысціянскага жыцця. А менавіта, жыць згодна з Божым законам, шукаць дапамогі ў Бога, маліцца, шанаваць адзін аднаго і дапамагаць адзін аднаму, а ў цяжкія хвіліны знайсці ў сабе сілы, каб сказаць “прабач”.

**Дзякуй за размову.**

## разведзеных асоб, што жывуць у новых саюзах

ніколі не было важным” (Familiaris consortio, 84). Таму задача святароў – спадарожнічаць зацікаўленым асобам на шляху распазнання, згодна з вучэннем Касцёла і ўказаннямі біскупаў. У гэтым працэсе неабходнай дапамогай будзе рахунак сумлення ў хвіліны задумы і пакаяння. Разведзеныя асобы, якія заклічалі новы саюз, павінны задацца пытаннем, як яны сябе паводзілі ў адносінах да сваіх дзяцей, калі сужэнства было ў крызісе; ці былі спробы паяднання; у якой сітуацыі знаходзіцца пакі-

нуты партнёр; якія наступствы маюць новыя адносіны для астатніх членаў сям’і і супольнасці вернікаў; які прыклад гэтыя адносіны падаюць маладым людзям, што рыхтуюцца да сужэнства. Шчыры роздум можа ўзмацніць веру ў Божую міласэрнасць, безадмоўную для кожнага. Больш таго, нельга запярэчыць, што ў некаторых выпадках “свадомасць і адказнасць за дзеянне можа быць зменшана, а нават нівеліравана” (KKK, 1735) з улікам розных абставін. У выніку асуджэнне аб’ектыўнай сітуацыі

не павінна прывесці да асуджэння ў справе “суб’ектыўнай свядомасці” (Папская Рада па справах юрыдычных тэкстаў, Дэкларацыя 24 чэрвеня 2000 г., 2а). У некаторых выпадках людзі сустракаюць сур’ёзныя цяжкасці, што перашкаджаюць ім дзейнічаць па-іншаму. Таму, трымаючыся агульнай нормы, трэба прызнаць, што адказнасць адносна некаторых дзеянняў або рашэнняў можа адрознівацца ў залежнасці ад выпадку. Пастарскае распазнанне, улічваючы правільна сфармаванае сумленне

асоб, павінна адчуваць адказнасць за гэтыя сітуацыі. Таксама і наступствы здзейсненых учынкаў не павінны быць аднолькавыя ў кожнай сітуацыі.

**86.** Працэс спадарожнічання і распазнання кіруе гэтых вернікаў да ўсведамлення сваёй сітуацыі перад Богам. Індывідуальная размова са святаром спрыяе ўстанавленню правільнай ацэнкі таго, што з’яўляецца перашкодай для поўнага ўдзелу ў жыцці Касцёла, а таксама крокаў, якія могуць яму спрыяць

і развіваць яго. Беручы пад увагу факт, што ў самім праве няма рознаўзроўненасці (параўн.: Familiaris consortio, 34), гэтае распазнанне ніколі не можа адбыцца без паправаў эвангелічнай праўды і прапанаванай Касцёлам любові. Каб так адбывалася, трэба забяспечыць неабходныя ўмовы пакоры, тактоўнасці, любові да Касцёла і яго вучэння ў шчырым пошуку Божай волі і жаданні атрымаць на яе больш дасканалы адказ.

**Паводле KAI**

З КАТАЛІЦКАГА ДРУКУ

eKai.pl

**Папа – адна з найбольш уплывовых асоб**

У штогадовым спіску, які складае амерыканскі журнал “Forbes”, ён аказваўся на чацвёртым месцы. Такім чынам Папа захаваў пазіцыю, якую займаў у гэтым рэйтынгу ў 2013 і 2014 гадах.

Паводле ацэнкі аўтараў рэйтынгу, Францішак – “духоўны праваднік адной шоста часткі насельніцтва свету – 1,2 мільярда душ” – абраў у якасці сваёй місіі змяненне “кансерватыўнага выгляду каталіцкага Касцёла”. “Першы езуіт і лацінскі біскуп Рыма прапагандуе спачуванне ўбогім і большую ролю жанчын, і адначасова памяншае засяроджанасць Касцёла на тэмах, звязаных з абортам, гомасексуальнымі саюзамі і ўжываннем кантрацэптыўных сродкаў”, – лічыць “Forbes”.

wiara.pl

**У Польшчы апублікавана даследаванне пра ролю жанчын-каталічак**

Немагчыма пераацэніць тое, што робяць жанчыны для Касцёла ў Польшчы, сведчаць даныя Інстытута статыстыкі каталіцкага Касцёла ў гэтай краіне.

Рэлігійнасць жанчын у Польшчы заўважна адрозніваецца ад мужчынскай як у сферы практыкі, так і ў ступені прыняцця праўды веры, пішуць аўтары даследавання. Паводле яго, жанчыны амаль у два разы часцей за мужчын кажуць пра сябе як пра “глыбока веруючых” і радзей кажуць пра свой атэізм.

Больш за тое, прыкладна 90% жанчын вераць у бокасць Езуса ў параўнанні з 81% мужчын. 79% жанчын правільна памятаюць колькасць сакраментаў, 53% жанчын чытаюць рэлігійную прэсу і кнігі ў параўнанні з 37% мужчын. Таксама жанчыны больш актыўна ўдзельнічаюць у парафіяльнай дзейнасці і касцельных супольнасцях. Таксама і колькасць польскіх манахінь традыцыйна ў некалькі разоў большая за колькасць манахаў.

Radio Vaticana

**Вялізны поспех акцыі “Падай мыла!”**

Ініцыятыва заклучалася ў зборы кавалкаў мыла, якое трапіць да падпечных польскіх масіянераў, што працуюць у Афрыцы.

Арганізатары меркавалі, што ім удасца сабраць каля 10-ці тысяч кавалкаў. Аднак эфект збору значна перавысіў першапачатковыя меркаванні.

Жыхары трапічных краін часта хварэюць на г.зв. “хваробы брудных рук”: брушны тыф, халеру, дызентэрыю ці вострую дыярыю. Асноўнае гігіенічнае дзеянне, якім з’яўляецца мыццё рук, дазволіла б іх пазбегнуць. На жаль, мыла ў многіх афрыканскіх краінах на вагу золата.

**Кінга Крasiцкая**



## Айцы піяры ўшанавалі памяць спачылых братоў супольнасці

Каталіцкі Касцёл заклікае сваіх вернікаў маліцца за ўсіх памерлых, асаблівым чынам у лістападзе, наведваючы магілы сваіх родных і блізкіх, а таксама ўдзельнічаючы ва ўрачыстасцях, прысвечаных памяці памерлых. У гэтыя дні айцы піяры са Шчучына ўшанавалі памяць памерлых братоў, якія належалі да іх супольнасці, і наведвалі месца іх пахавання.

У Лідзе пахаваны пробашч і апошні рэктар былога піярскага калегіума (зараз праваслаўная царква) а. Клімент Марыян Чабаноўскі SP, а таксама былы лідскі дэкан а. Станіслаў Рок SP, а ў Крамяніцы – а. Станіслаў Петраш SP.



Часы, калі піяры працавалі ў Беларусі, былі нялёгкімі, многія з братоў былі запалоханы і выгнаны з парафій, але, нягледзячы ні на што, святары заставалі вернымі свайму пакліканню.

## “Канікулы з Богам” прайшлі ў смаргонскім араторыі

На працягу пяці дзён с. Валянціна FMA, кс. Павел Шчарбіцкі SDB, семінарысты, аніматары і памочнікі дапамагалі дзецям бліжэй пазнаёміцца са Старым Запаветам.

Дзеці штотдзённа ўдзельнічалі ў працы па групах, у ходзе якой глыбей разважалі пра біблейскія сюжэты, суадносячы іх з рэальным жыццём. Таксама яны атрымлівалі хатняе заданне, якое павінны былі рабіць дома з бацькамі.

Кожны дзень пачынаўся святой Імшой, на якой дзеці вучыліся адчуваць рэальную прысутнасць Бога. Праграма канікул уключала такса-



ма гульні, вольны час, гурткі. Своеасаблівым падарункам стала арганізаванае ў адзін з дзён канікул падарожжа ў Герваты і Жупраны.

## У Лідзе прайшоў дзень засяроджання для міністрантаў

Ён прайшоў у час школьных канікул і стаў для ўдзельнікаў выдатнай магчымасцю наблізіцца да Бога і карысна правесці час для духоўнага развіцця.

Дэвізам дня засяроджання, арганізаванага кс. Юрыем Гурскім, былі словы: “Мужнасць у нашых сэрцах”. На катэхезе, якую праводзіў кс. Руслан Мазан, абмяркоўвалася шмат цікавых актуальных пытанняў, у тым ліку: “Якім бачыць мужчыну хрысціянства?”, “Якімі якасцямі павінен валодаць сапраўдны мужчына?”, “Хто такі смелы чалавек?”.

Акрамя малітвы, хлопцаў чакала мноства цікавых конкурсаў, спартыўных спаборніцтваў, гульні ў тэніс і футбол, маляванне. Віктарына



па ведах літургічнай службы, якую праводзілі старэйшыя міністранты парафій, зацікавіла ўдзельнікаў зямальнымі і складанымі пытаннямі. Яны паказалі выдатныя веды аб святой Імшы і гісторыі Касцёла, сталі дружнай і адказнай камандай.

## Прызначаны новы дырэктар Нацыянальнага “Карытас”

На 60 пленарным пасяджэнні Канферэнцыі Каталіцкіх Біскупаў у Беларусі было прынята рашэнне назначыць на пасаду дырэктара Рэлігійнай Місіі “Дабрачыннае каталіцкае таварыства Карытас” кс. Віталія Дабраловіча.

Да гэтай пары дырэктарам Нацыянальнага “Карытас” быў кс. Віктар Гайдукевіч SDB, які з 2009 года шчыра і аддана выконваў сваю паслугу, рэалізуючы галоўную місію таварыства, а таксама заданне кожнага хрысціяніна – ахвярна служыць бліжняму, несучы міласэрную любоў тым, хто найбольш яе патрабуе.

Новы дырэктар “Карытас” Беларусі кс. Віталій Дабраловіч з 2006 года служыў у “Карытас” Гродзенскай



дыяцэзіі. За гады працы кс. Віталія ў “Карытас” Гродна быў рэалізаваны шэраг дабрачынных праектаў. Пад кіраўніцтвам кс. Віталія “Карытас” аказваў дапамогу перш за ўсё шматдзетным сям’ям, самотным людзям і бяздомным.

## Лідская моладзь арганізавала прыбіранне мясцовых могілак

Моладзь з лідскай парафії Узвышэння Святога Крыжа (Ліда-Фара) арганізавала міні-суботнік на тэрыторыі, прылягаючай да капліцы св. Барбары ў Лідзе. Пасля заканчэння працы моладзь памалілася за душы людзей, пахаваных на лідскіх могілках.

Маладыя вернікі разам з кс. Уладзіславам Сурвілам і клерыкамі вырашылі навесці парадак на мясцовых могілках напярэдадні дня ўспаміну ўсіх памерлых. Дадзенае мерапрыемства ў лідскай парафії ўжо стала традыцыяй.

“Мы палічылі гэта сваім абавязкам – прыйсці і навесці парадак у капліцы нашай парафії. Могілкі на прылягаю-



чай тэрыторыі старая, пра некаторыя магілы ўжо ніхто не клапаціцца...”, – распавяла адна з парафіянак Яна Чайко.

## Сустрэча Таварыства Святой Сям’і з Назарэта прайшла ў Навагрудку

Тэмай чарговай сустрэчы стала вернасць Божаму слову ў жыцці Найсвяцейшай Панны Марыі. Духоўным апекуном дзён засяроджання быў кс. Віталій Сідорка, прэфект Вышэйшай духоўнай семінарыі ў Гродне.

Падчас святой Імшы кс. Віталій нагадаў, што вельмі важна чытаць Божэе слова рэгулярна, бо яно жывое, здольнае дзейнічаць у сэрцы і змяняць яго тут і цяпер, а добры плён дзеяння Божэга слова можа быць бачны не адразу, але праз некаторы час, нават нечакана для самога чалавека.

Напрыканцы сустрэчы ўдзельнікі



падзяліліся сваім перажываннем рэкалекцыі і дзеяннем Божэга слова ў іх жыцці.

## Святары абмеркавалі дзейнасць Гродзенскай ВДС

10 лістапада ў будынку семінарыі адбылася сустрэча біскупа Гродзенскага Аляксандра Кашкевіча са святарамі – выкладчыкамі семінарыі, прэлатамі і дэканамі, якія прадстаўляюць погляды святароў адпаведных дэканатаў. У сустрэчы таксама прыняў удзел дапаможны біскуп Гродзенскай дыяцэзіі Юзаф Станеўскі.

На сустрэчы ўвазе прысутных быў прадстаўлены дакумент Кангрэгацыі па справах духавенства, накіраваны на далейшае ўладкаванне і развіццё справы пакліканняў і падрыхтоўкі да святарскага служэння ў Касцёле ў Беларусі.

Удзельнікі сустрэчы мелі магчымасць абмеркаваць перспектывыныя прапановы, якія ватыканская кангрэгацыя раіць прымяніць на шляху далейшага развіцця семінарыяльнай адукацыі ў нашай краіне. Удзельнікі дыскусіі з удзячнасцю прынялі да ўвагі і разгледзелі глыбокія высновы,



зробленыя арцыбіскупам Хорхе Карласам Патронам Вонгам па выніках яго візіту ў семінарыю ў маі бягучага года, і абмеркавалі канкрэтныя меры, накіраваныя на ўзаемадзеянне біскупаў, святароў і семінарыяльнай супольнасці дзеля далейшага існавання і плённай дзейнасці Вышэйшай духоўнай семінарыі, якая з’яўляецца духоўным сэрцам Гродзенскай дыяцэзіі.

Працяг тэмы ў наступным нумары

## АНОНСЫ

## Прэзбітэрскае і дыяканскае пасвячэнні адбудуцца ў Гродне

21 лістапада ў катэдральным касцёле св. Францішка Ксаверыя ў Гродне біскуп Гродзенскі Аляксандр Кашкевіч удзельнічае ў прэзбітэрскае і дыяканскае пасвячэнні выпускнікам Вышэйшай духоўнай семінарыі ў Гродне. Пачатак святой Імшы а 12-й гадзіне.

Прэзбітэрскае пасвячэнне атрымае дыякан Алег Яновіч, дыяканскае – семінарысты Дзяніс Бразінскі, Анджэй Ганчар і Андрэй Скамарошка.

Перад пасвячэннем кандыдаты прымуць удзел у рэкалекцыях, якія непасрэдна падрыхтуюць іх да гэтай важнай падзеі. Кандыдаты да пасвячэння даручаюцца малітве вернікаў.

## ВЫНІКІ ІНТЭРНЭТ-АПЫТАННЯ

## Ці моліцеся Вы за душы памерлых?



У лістападзе чарговае апытанне датычылася нашай малітвы за памерлых. Пераважная большасць рэспандэнтаў сцвердзіла, што памятае аб памерлых у сваіх малітвах на працягу ўсяго года. Ёсць і тыя, хто моліцца толькі ў Дзень задушны ці падчас актавы малітвы за памерлых. Малітоўная памяць у інтэнцыі нашых памерлых з’яўляецца найбольшым дарам, які мы можам ахвяраваць за іх душы.

Чарговыя вынікі каментуе кс. Павел Салабуда, галоўны рэдактар.

## КАМЕНТАРЫЙ ЭКСПЕРТА



Кс. Павел Салабуда

На пачатку лістапада ажываюць нашы могілкі. Тлумы людзей накіроўваюцца туды, дзе пахаваны іх памерлыя блізкія. Прыгожыя помнікі, вялікая колькасць лампад і кветак, а таксама наша малітва за іх душы. Такім чынам мы ўшаноўваем тых, хто пайшоў за ўзнагародай да Пана. Мы таксама ўсведамляем, што прыйдзе і наш час, калі мы станем перад Богам. Варта памятаць пра гэта не толькі ў гэтыя лістападаўскія дні, а, як большая частка ўдзельнікаў апытання, на працягу ўсяго года. Трэба памятаць, што толькі сістэматычнай малітвай мы можам вымаліць для іх неба, а калісьці і яны ў хвіліну нашай смерці дапамогуць нам трапіць у неба. Я заахвочваю асабліва маладое пакаленне памятаць пра памерлых з сям’і, памятаць пра тое, што чалавечая душа не памірае.

## У малітве ўспамінаем памерлых душпастарай:

- 16 лістапада 1953 г. – кс. Альфонс Чыжэўскі SJ, душп. Бердаўка;
- 16 лістапада 1999 г. – кс. Мацей Мацееўскі CR, проб. Крамяніцы;
- 17 лістапада 1990 г. – кс. Эдуард Жураўскі, проб. Кемелішкі;
- 18 лістапада 1975 г. – кс. Мечыслаў Радзішэўскі, проб. Новы Двор;
- 19 лістапада 1967 г. – кс. Уладзіслаў Матуліс, проб. Соля;
- 24 лістапада 1966 г. – кс. д-р Севярын Яноўскі, Мендзыжэц-Падляскі, проб. Вавёрка;
- 25 лістапада 1949 г. – кс. кан. Міхал Маеўскі, душп. Мінойты;
- 29 лістапада 1995 г. – кс. Тадэвуш Лась SCSJ, душп. Ляцк.

Пры падрыхтоўцы навін выкарыстоўваліся інтэрнэт-старонкі: [grodzensis.by](http://grodzensis.by), [catholic.by](http://catholic.by)



# Моладзь Беларусі памалілася Ружанцам праз



31 кастрычніка моладзь з Гродна, Мінска, Полацка і Магілёва правяла ружанцовую малітву праз Skype. Гэта ўжо пятая па ліку Ружанец, які праводзіцца моладдзю з выкарыстаннем сучасных сродкаў сувязі.

Першая такая малітва праходзіла ў гродзенскім катэдральным касцёле з выкарыстаннем мабільнай сувязі. Калі да гэтага ўдзельнікамі была моладзь гродзенскай дыяцэзіі, то ў гэты раз праз Skype маліліся маладыя католікі з усёй Беларусі.

**Ружанец адбыўся 31 кастрычніка. Так каталіцкая моладзь у супрацьлегласць Хэлоўіну, які ўваходзіць у моду ў Беларусі, вырашыла паказаць перавагу веры ў жывога Бога.**

Перад малітвай адбылася святая Імша з удзелам моладзі розных парафій Гродна і моладзі з душпастарства "OPEN".

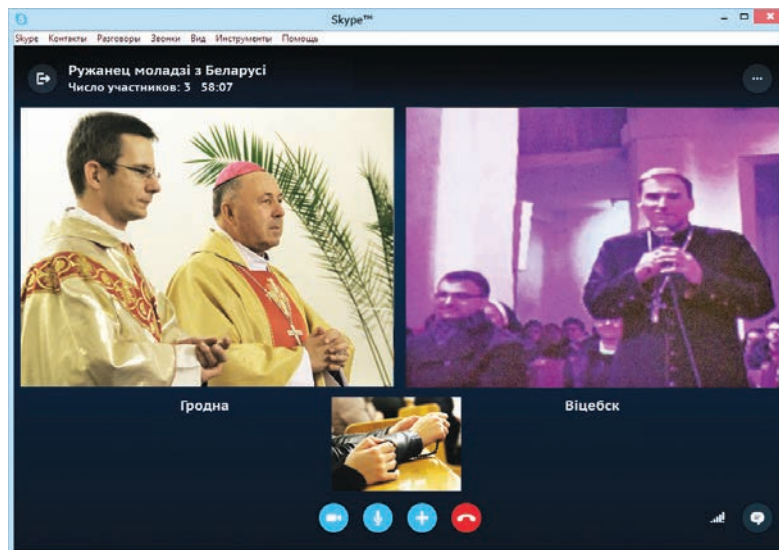
Падчас Імшы, якую ўзначаліў біскуп Гродзенскі Аляксандр Кашкевіч, моладзь прынесла да алтара дары. Быў прынесены мабільны тэлефон як напамін пра тое, што праз віртуальныя зносіны губляюцца жывыя стасункі адзін з адным і з Богам; каралі як сімвал частага імкнення да прыгажосці знешняй, забываючы пра добрыя ўчынкі і

ўнутраную прыгажосць; шалік – сімвал малітвы за тое, каб холад быў толькі на вуліцы, а не ў сэрцах; вада – сімвал жывой вады, якую дае Езус, і таго, што

менавіта яна, а не матэрыяльныя рэчы, можа наталіць смагу чалавека ў свеце і зрабіць яго шчаслівым. Былі прынесены хлеб і віно – сімвал ахвярнасці



Ініцыятарам акцыі з'яўляецца Душпастарства студэнтаў і працуючай моладзі "OPEN" разам з кс. А. Грэзмам



Падчас ружанцовай малітвы праз Skype

Хрыста, у той час, калі людзі, думаючы толькі пра сябе, не заўважаюць патрэбы блізкіх і ігнаруюць заповедзь любіць бліжняга як самога сябе.

У Ружанцы ўдзельнічала моладзь з Гродна (пад кіраўніцтвам кс. Антонія Грэзмы), Мінска (пад кіраўніцтвам кс. Рамана Сушы), Полацка (пад кіраўніцтвам кс. Аляксея Асона) і Магілёва (пад кіраўніцтвам

твям кс. Віталія Драздоўскага).

Удзельнікаў Ружанца прывітаў біскуп Аляксандр Кашкевіч. Таксама на малітве прысутнічалі біскуп Віцебскі Алег Буткевіч і дапаможны біскуп Мінска-Магілёўскай архідыяцэзіі Аляксандр Яшэўскі SDB.

Нягледзячы на невялікі збоі ў сувязі, малітва праз Skype адбылася. Прадстаўнікі кожнага горада маліліся і разважалі над сваёй таямніцай Ружанца. Разважанні чаргаваліся са спевам. У гэты вечар адчуваліся Хрыстовы запал і атмасфера адзінства.

**Пасля заканчэння малітвы сваімі думкамі і ўражаннямі падзяліліся біскупы Алег Буткевіч і Аляксандр Яшэўскі, а на заканчэнне біскуп Аляксандр Кашкевіч благаславіў моладзь, якая, аднак, не спяшалася вяртацца дадому, а яшчэ паўгадзіны праслаўляла Бога спевам.**

Паводле catholic.by



Всегда ли в случаях одержимости демонами виноват сам человек?

В случаях одержимости невозможно определить степень личной ответственности человека. Её может вообще не быть. В силу своих неисповедимых замыслов Бог может допустить, чтобы даже некоторые святые пережили опыт одержимости дьяволом.

Согласно учению святого Фомы Аквинского, прежде чем попытаться овладеть человеком, дьявол изучает его слабые места. Поэтому, например, психические расстройства могут сопровождаться феноменами дьявольского происхождения.

Нужно также сделать важное уточнение: даже в случае самой тяжелой формы одержимости она касается не души, а только тела. Дьявол не может повлиять на свободу человека, терроризируя его телесными эффектами. Утрата нравственной свободы человека происходит только при добровольном отказе от этой свободы.

Если же в ответ на дьявольские козни человек употребляет на благодать Бога, даровавшего свободу и силу для участия в победе Христа, то он может с верой повторять вместе со святым апостолом Павлом: «Ибо я уверен, что ни смерть, ни жизнь, ни Ангелы, ни Начала, ни Силы, ни настоящее, ни будущее, ни высота, ни глубина, ни другая какая тварь не может отлучить нас от любви Божией во Христе Иисусе, Господе нашем» (Рим 8, 38–39).

ЖЫЦЦЁ КАСЦЁЛА Ў АБ'ЕКТЫВЕ



## На Міждыяцэзіяльных курсах сямейнага жыцця ў Гродне распачаўся новы навучальны год

З гэтай нагоды адбылася святая Імша, якую ўзначаліў дыяцэзіяльны душпастар сем'яў Гродзенскай дыяцэзіі а. Дзмітрый Лабкоў. У гаміліі святар звярнуў увагу на Святую Сям'ю як прыклад для сем'яў, у якіх можна знайсці ўсё, што можа спрыяць іх развіццю. Таксама ў гэты дзень чатыры асобы атрымалі дыпламы аб заканчэнні Школы сямейнага жыцця як пацвярджэнне таго, што цяпер яны могуць праводзіць курсы для будучых сужэнцаў і сямейныя кансультацыі.







Прывітанне, Маленькі Сябар! Спадзяёмся, Табе спадабалася шукаць сэнс у прастай, на першы погляд, прыпавесці. Узвунены, да нашчупвання сутнасці далучаліся Твае бацькі і сябры. Бо не так і проста распазнаць, што тойца за займальным сюжэтам і ўчынкахі герояў. Але, прыклаўшы некаторыя намаганні і адказаўшы на пытанні пасля прачытання прыпавесці, Ты здабываеш зерне мудрасці. Яно будзе наспяваць у Тваёй душы і праз некаторы час дасць добры плён. Можаш не сумнявацца, у патрэбны час яно закаласіцца прыгожай рунню.

Сёння прапануем Табе паразважаць над прыпавесцю пра тое, як у добрай бабулькі не пераводзіцца хлеб.

# Бясконцы хлеб

Жыла-была бедная старая. Такая яна была бедная, што часам ёй нават не было з чаго хлеба спячы.

І была ў яе суседка, якая гэтую бабульку насыпінна беднасцю дакарала.

Ды аднойчы заўважыла суседка: як толькі яна збіраецца хлеб пячы, у бабулькі таксама з трубы дым ідзе, быццам хлеб пячэцца.

– Няўжо гэтая жабрачка разбагацела? – дзівілася суседка.

– Трэба было б зазірнуць да яе, праверыць.

Заходзіць яна да бабулькі, а тая сапраўды каравай з печы вымае.

Пасадзіла суседку за стол, хлебам свежым частуе.

– Адкуль жа ў цябе хлеб? – пытаецца суседка.

– Нядаўна была бядней беднага, а цяпер кожны дзень хлеб пячэш?

І расказала ёй старая, што стамілася яна ад папрокаў у беднасці. І каб сорамна не было, стала галавешку, што дымілася, у печ падкладваць, калі суседка прымалася хлеб пячы. Тыдзень так праходзіць, другі, вось бабулька і прыдумала:

“А дай-ка я буду Бога аб літасці прасіць кожны раз, як галавешку ў печку кладу”.

Так і пачала рабіць. Кладзе галавешку ў печ і моліцца. Раптам нехта стукае ў акенца. Глядзіць бабулька – стаіць стары жабрак у лахманах, хлеба просіць. А хлеба ў доме ні кавалка. Адала яна незнаёмаму апошняю сваю бульбину.

Той яе з’еў і зноў хлеба просіць.

– Адкуль жа я табе, дзядуля, хлеба вазьму? – пытаецца бабуля.

– А ты з печы дастань, – адказвае дзядок.

Зазірнула бабулька ў печ, а там і сапраўды гатовы каравай ляжыць.

Войкнула яна, дастала яго і стала дзядка карміць. Ён з’еў увесь каравай і яшчэ просіць.

– Няма ў мяне больш хлеба, – кажа бабуля.

– А ты зноў з печы дастань, – кажа дзядок.

Глядзіць бабуля – а там зноў каравай ляжыць. Дастае яго з печы, а сама ўслых дзівіцца:

– Да якога ж часу Бог хлеб мне будзе даравіць?

– А да таго часу, пакуль з чыстым сэрцам будзеш дзяліцца з усімі галоднымі, – адказаў стары.

Вось з таго часу і не пераводзіцца ніколі ў хаце ў добрай бабулькі хлеб.

Падрыхтавала Ангеліна Пакачайла

Якім чынам бабуля хацела вырашыць сваю праблему?  
Хто пастукаўся да яе ў дзверы?  
Чым старая пачаставала гасця?  
Хто падкладваў каравай ў печ?  
Наколькі шчодры Бог?

## Ад шчырага сэрца

Паважанаму Ксяндзу Здзіславу Вэдэру з нагоды Імянін ад усяго сэрца жадаем апекі Найсвяцейшай Маці і св. Заступніка, шчодрых Божых дароў і здароўя, радасці і сілы для штодзённай працы на карысць Богу і людзям. Шчасці Божа!

З памяццю ў малітве члены Апостальства дапамогі чысцовым душам са Сморгоні

Шаноўнай Яніне Утыры з нагоды 75-годдзя ад усяго сэрца жадаем штодзённай радасці, шчасця, душэўнага супакою, моцнага здароўя на доўгія гады жыцця, а таксама добрых людзей побач. Няхай моцная вера заўсёды будзе Тваёй надзейнай апорай у жыцці, любоў у сэрцы няхай суцяшае ў цяжкія хвіліны, а надзея на лепшае няхай не пакіснецца нават ад самых сцюдзёных вятроў. Няхай добры Бог бласлаўляе кожны Твой дзень, а Найсвяцейшая Маці ахінае плашчом сваёй мацярынскай любові і апеці.

Сям’я Утайка: Юзаф і Зоф’я, дзеці і ўнукі

Паважанаму Ксяндзу Пробышчу Вітольду Чургану з нагоды Імянін ад усяго сэрца жадаем моцнага здароўя, душэўнага супакою, рэалізацыі планаў і намераў, сіл і цягліваці ў душпастарскай працы, а таксама добрых і зычлівых людзей побач. Няхай Ваш св. Заступнік штодзённа Вамі апекуецца і вядзе па дарозе да Пана.

З малітвай і ўдзячнасцю парафіяне з Юрацішкаў

Паважанаму Айцу Казіміру Енджэйчакі ОМІ з нагоды Дня нараджэння шчыра жадаем моцы Святога Духа, радасці, якая

выплывае з паклікання, здароўя і шмат ішчаслівых і спакойных дзён. Няхай Найсвяцейшая Панна Марыя прытуляе Вас да свайго сэрца і дапамагае пераадоляваць цяжкія хвіліны.

Яна, Вераніка і Валера з пар. Селіванаўцы

Паважанаму Айцу Вітольду Жэльвету з нагоды Імянін жадаем моцнага здароўя, сілы, надзеі, стойкасці, дароў Святога Духа і апекі Маці Божай на кожны дзень святарскай паслугі. Няхай добры Бог шчодро адорыць Вас сваімі ласкамі і бласлаўленнем. Шчасці Божа!

Вернікі з пар. св. Яна Паўла II у Сморгоні

Паважанаму Ксяндзу Міхалу Ластоўскаму з нагоды 14-годдзя душпастарскай працы жадаем моцнага здароўя, душэўнага супакою, стойкасці ў святарскай паслуге і толькі добразычлівых людзей побач. Няхай добры Бог Вас бласлаўляе, а Маці Божая Яснагорская апекуецца Вамі і дадае запалу да працы. Доўгіх і ішчаслівых душпастарскіх гадоў! Аддзяч Вам Божа!

Удзячныя парафіяне з Капіцёўкі

Паважанаму Ксяндзу Паўлу Раманоўскаму з нагоды першай гадавіны святарскіх пасвячэнняў і Дня нараджэння перасылаем сардэчныя пажаданні. Няхай усемагутны Бог узмацняе і адорвае сваім бласлаўленнем і любоўю на кожны дзень. Няхай Божае слова, якое Вы засеіваеце ў людскіх сэрцах, прыносіць шчодры плён. Няхай кожная пражытая хвіліна

доруць радасць, а побач будучы толькі зычлівыя людзі, гатовыя прыйсці на дапамогу і падтрымаць у цяжкія хвіліны.

З дарам малітвы і хрысціянскім прывітаннем вернікі з пар. св. Юзафа ў Гродне

Паважанаму Ксяндзу Андрэю Радзевічу з нагоды Дня нараджэння прагнем скласці сардэчныя пажаданні. Жадаем шмат радасці ў душпастарскай паслуге, а таксама сіл для рэалізацыі ўсіх планаў і намераў. Няхай усе людзі, якіх Вы сустракаеце на сваім святарскім шляху, адорваюць Вас дабрый і зычлівацю, а ўсемагутны Бог няхай спасылае на Вас свае шчодрыя дары. Няхай Найсвяцейшая Маці ахінае Вас сваёй любоўю і апекай, асабліва ў цяжкія моманты, і выпрошае ў Сына неабходныя ласкі для Вас. Змаганне са штодзённасцю няхай Вас акрыляе і дазваляе спасцігаць прыгажосць і глыбіню жыцця. За Вашу сціпласць і пакорнасць, за ўсё дабро ад шчырага сэрца дзякуем Вам. Шчасці Божа!

Парафіяне з Росі

Паважанаму Ксяндзу Юрыю Кузьмічу з нагоды Дня нараджэння перасылаем самыя сардэчныя пажаданні: моцнага здароўя, радасці і шчасця, апекі Маці Божай, зычлівых і добрых людзей навокал. Святло Святога Духа няхай асвятляе Ваш святарскі шлях. Жадаем таксама Божага бласлаўлення на кожны дзень і доўгіх гадоў жыцця. Дзякуем за Божае слова і прыгожыя павучальныя казанні. Шчасці Божа!

Клімент з сям’ёй з в. Таневічы

Паважанаму Ксяндзу Здзіславу Вэдэру з нагоды

Імянін ад усяго сэрца жадаем здароўя і стойкасці ў імкненні да мэты. Няхай Пан блаславіць кожную хвіліну жыцця і напоўніць яе радасцю. Няхай Святы Дух адорвае сваімі бясконцамі ласкамі, а міласэрная Маці Божая трымае ў сваёй апецы. Мы вельмі Вам удзячны за глыбокую чалавечнасць, за прыклад шчырай і сапраўднай веры, а таксама за ахвярную працу.

З малітвай Аліцыя і Віталій Воранаўцы са Сморгоні

Паважанаму Ксяндзу Андрэю Лішко з нагоды Дня нараджэння і заняцця пасады прэфекта Гродзенскай ВДС ад шчырага сэрца жадаем моцнага здароўя, радасці, шмат сіл для абвешчэння Божай праўды і няспыннай апекі Найсвяцейшай Маці на кожны дзень душпастарскай паслугі. Няхай Бог, які паказаў Табе шлях да святарства, дапамагае ў рэалізацыі Божых планаў, а Святы Дух спасылае свае шчодрыя дары.

Цёця Марыя і яе сям’я з Гродна

Паважанаму Ксяндзу Паўлу Барысавічу дасылаем сардэчныя віншаванні з нагоды 5-й гадавіны святарскіх пасвячэнняў. Жадаем здароўя, радасці ад паклікання і Хрыстовай любові. Няхай Вам заўсёды спадарожнічае Божая ласка, святло Святога Духа і заступніцтва Маці Божай Нястомнай Дапамогі. Мы ўдзячны Богу за тое, што выбраў Вас з многіх, а таксама за тое, што паслаў на наш шлях такога цудоўнага святара і сапраўднага гаспадара нашага касцёла.

Удзячныя парафіяне з Наваельні

Паважанаму Ксяндзу Вітольду Лазавіцкаму з нагоды Імянін перасылаем сардэчныя пажаданні: здароўя, мноства Божых ласкаў і апекі Маці Божай. Няхай промні ад міласэрнага Сэрца Езуса заўсёды асвятляюць Ваш шлях, а побач будучы толькі добрыя і зычлівыя людзі.

З малітвай і павагай Марыя і Казімір з Навага Мішля

Паважаным Ксёндз Пробышч Ян Рушнікі! У Твой Дзень нараджэння хай Бог дасць мноства ласкаў, Пакліканне ўзмацняе, бароніць, калі трэба, і прасты, верны шлях паказвае да Неба. Сэрцам сваім святарскім спявай Яму ў падзяку За службу для Хрыста, за вялікую адзнаку.

А мы Твой дзень усмешкаю сваёй адорым І пажаданні ўсё свае ў малітву ператворым.

Сем’я Стэцкевічаў і Васільевых

Паважанаму Ксяндзу Андрэю Роўбу з нагоды Імянін перасылаем самыя сардэчныя пажаданні: моцнага здароўя, доўгіх гадоў жыцця, душэўнага супакою і поспехаў у душпастарскай працы. Няхай Маці Божая атуляе Вас плашчом сваёй мацярынскай любові, св. Заступнік нястомна Вамі апекуецца, а побач заўсёды будучы добрыя і чуйныя людзі. Шчасці Божа!

Парафіяльны камітэт з Вавёркі

Паважанаму Ксяндзу Алегу Кудэрку з нагоды 6-й гадавіны святарскіх пасвячэнняў ад усяго сэрца жадаем: няхай усемагутны Бог нястомна адорвае Вас сваімі ласкамі і бласлаўленнем, а

Ваша святарская паслуга прыносіць шчодры плён у людскіх сэрцах. Няхай Маці Божая Міласэрнасці заўсёды чувае над Вамі і будзе заступніцай і дапаможніцай у кожную хвіліну Вашага жыцця, а радасць і ішчасце няхай напаўняюць Вашу святарскую паслугу.

З малітвай і павагай парафіяне з Аўгустоўка

Паважанаму Ксяндзу Міхалу Ластоўскаму з нагоды 14-й гадавіны святарскіх пасвячэнняў жадаем радасці, усмешкі, здароўя, шчасця, Божага бласлаўлення, шчодрых дароў Святога Духа і апекі Маці Божай на кожны дзень душпастарскай паслугі.

Ружанцовыя калы св. Міхала Архангела і МБ Вострабамскай з Капіцёўкі

Паважанаму Ксяндзу Вітольду Лазавіцкаму з нагоды Імянін перасылаем сардэчныя пажаданні: здароўя, шчасця, стойкасці ў душпастарскай працы, апекі Найсвяцейшай Маці і св. Заступніка, шчодрых дароў Святога Духа і шмат прыгожых хвілін на святарскім шляху. Няхай міласэрны Бог штодзённа Вас бласлаўляе, а побач будучы добрыя і зычлівыя людзі.

Былыя парафіяне з в. Галавечыцы

Паважанаму Ксяндзу Аляксандру Лебядзевічу хочам выказаць шчырую ўдзячнасць за арганізаваную для дзяцей паездку на хакей у г. Мінск. Моцнага Вам здароўя на доўгія гады, поспехаў у душпастарскай працы, а таксама нястомнай радасці на кожны дзень.

Удзячныя бацькі і дзеці суботніцкай парафіі

Рэдакцыя пакідае за сабой права скарачаць і аб’ядноўваць пажаданні